

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 85 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikom trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz „kat. tiskovnega društva“ v Mariboru.

Pretekli ponedeljek t. j. dne 10. julija zbralo se je v prostorih slov. čitalnice Mariborske ob 10. uri okoli 30 društvenikov iz raznih krajev naše škofije. Predsednik g. kanonik Lavrencij Herg prične zborovanje s prisrčnim ogovorom, v katerem prijazno pozdravlja pričujoče gg. društvenike, jih spominja velevažnega namena »kat. tiskovnega društva« in naporov društvenega odbora, da pridobi društvu lastno tiskarno, kar se mu je to leto posrečilo. Koncem svojega govora spominja se našega prevzvišenega kneza in škofa, ki so bili od 3. maja leta 1881 do 4. maja leta 1884 tajnik našemu društvu, a sedaj so mu dičen pokrovitelj, ter jim med živahnim pritrjevanjem skupščine izreče udanost, pokorščino, ljubezen in zvestobo.

Nato prečita društveni tajnik g. M. Matek poročilo o društvenem delovanju, katero objavimo na drugem mestu v svojem času. — O gmotnem društvenem stanju »kat. tiskovnega društva« in posebej »tiskarne sv. Cirila« poroča g. dr. Mlakar po računskem sklepu leta 1892. Račun imenuje g. poročevalec v obče ugoden kljubu večim stroškom za »Slov. Gospodarja« in znižani ceni 2 gl. 50 kr. Skupno premoženje »kat. tisk. društva« znaša koncem leta 1892 za 3819 gl. 60 kr. — »Tiskarna sv. Cirila« je sedaj v polni lasti »tisk. društva«, vendar pa ima svoje račune za-se ter se izpopolnjuje leto na leto. To ji dela veliko stroškov in se ve, da tudi dolgé. »Tisk. društvu« je prišla pa precej cenó v roke in mu je torej na dobiček. — Ker pa ustanovniki »tiskarne sv. Cirila«, namreč družba duhovnikov, Posojilnica Mariborska, preč. g. opat Celjski in g. dr. Mlakar niso iskali pri tiskarni nobenega dobička in so svoje deleže pod najugodnejšimi pogoji društvu prepustili, izreče jim občni zbor javno zahvalo.

Pri volitvi novega odbora so bili izbrani: kanonik Lavrencij Herg, kanonik Karol Hribovšek, kanonik dr.

Pajak, vodja in profesor bogoslovja dr. Ivan Mlakar, odvetnik dr. Jarnej Glančnik, zdravnik mag. Feliks Ferk, profesor bogoslovja Josip Zidanšek, profesor bogoslovja Martin Matek in korvikar dr. Anton Medved. Namestniki so jim: Ljudovik Hudovernik, Josip Majcen, Jakob Kavčič, dr. Alojzij Meško. Za računske pregledovalce so se odbrali: Josip Majcen, Ljudovik Hudovernik, Jakob Hribernik.

Slednjič naroča občni zbor društvenemu odboru nastaviti po dekanijah pooblaščenca ali poverjenike, skrbeti za to, da se primerno slavi stoletnica nepozabljivega Slomškega in pregledajo društvena pravila. S tem je bil dnevni red dokončan. Gospod predsednik se zahvali vsem, ki so se potrudili k občnemu zboru in sklene ob 12. uri zborovanje.

Mi pa smo se razšli s trdnim prepričanjem, da veje novo življenje v našem »kat. tiskovnem društvu«, in se nadejamo, da nam postane ognjišče, pri katerem se bomo zbirali in ogrevali na delo za naše verno slovensko ljudstvo.

Iz družbe sv. Cirila in Metoda.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imelo dne 5. julija svojo 69. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejec, Ant. Zlogar (zapisnikar). Od nadzorstva: Oroslav Doleneč, Ivan Vrhovnik. Prvomestnik naznanja, da je v zadnjem času prejel prav obilnih darov za družbo, ki bodo v kratkem izkazani; s posebno hvaležnostjo pa omenja Litijskih in Šmartinskih Slovenk, ki so uprav danes za god družbinih sv. zavetnikov po g. podpredsedniku Svetcu zopet poslale kot Cirilo-Methodijski dar 200 kron ter postale družbine pokroviteljice že v četrto. Istotako so »Novomeški sameci« po g. dr. Vošnjaku doposlali družbi 200 kron. »Prvih kron« darovi pa že presegajo drugi tisočak. Slava in hvala vsem p. m. darovalcem! — Od zadnje seje so v prosep družbi priredila

z lepimi dohodki razna društva primerne zabave in koncerte n. pr. slovenska društva Tržaška s sodelovanjem opernih pevcev g. Trznika in gospe Strasser-Čehove; podružnica v Šiški s sodelovanjem sl. »Ljubljanskega Sokola«, »Slavca« in šišenske »Čitalnice«; Šentjakobsko-Trnovska ženska podružnica s sodelovanjem prvega slovenskega pevskega društva »Gorotan«; Litijske in Šmartinske Slovenke izboren koncert; družbini šolski zavodi Tržaški in v Rojanu pa so obhajali slavnost sv. Cirila in Metodu z jako zanimivimi in prikladnimi vsporedi. Blagajnik konstatuje izvanredno obilne prispevke zadnjega meseca, ki so prav primerno došli, ko troški v društvene svrhe naraščajo. Tajnikovo izvestje o došlih ulogah in njih upravni rešitvi se odobrovalno vzame na znanje. Prošnje za podpore, nagrade, podaritev knjig, učil itd. se uslišijo. Predlogi ob osnovi novih zabavišč se odobré. Gledé letošnje skupščine se potrebno ukrene. Vsled sporazumljenja s slavnim načelnštvom ženske podružnice bode velika skupščina dne 26. julija na dan sv. Ane v Sežani na Krasu. Celotni vspored se bo objavil pozneje. Dozdaj je zglašenih že čez 30 podružnic s približno dvakrat toliko delegati. Uljudno vabimo še druga načelnštva, da čem prej naznanijo svoje zastopnike, oziroma pooblaščenca, da se bo moglo pravočasno potrebno oskrbeti v Sežani. Po pravilih sme vsak izvoljeni zastopnik, ako je služajno zadržan, pooblastiti kateregakoli družbenika, oziroma pošlje pooblastilo lahko vodstvu, ki to oskrbi. Sploh pa so vabljeni vsi rodoljubi in pospeševalci slovenskega šolstva k skupščinski slavnosti v Sežano.

Cerkvene zadeve.

Sveti Pavel, apostol svetá in učitelj narodov.

II. Od § 15 naprej stopi sv. apostol pred nas v podobi človeka, sv. moža in že v tem paragrafu se nam opisuje njegovo trpljenje. Malo ga ni bilo v teku njegovega življenja! Dokler je bil Savel, cvéle so mu rožice, Pavlu pa je blizo povsodi štrlelo nasproti le trnje, ali kakor sam pravi (2. Cor. 7, 5), »zunaj boji, znotraj strahi«. Vendar apostol svetá ni poznal strahú. § 16 nam ga kaže za moža, ki zna in se postavi, kedar je treba, za moža brez strahú. Orožje, na katero se opira, pa je — les sv. križa. »Meni«, pravi (Gal. 6, 14), »meni pa ne bodi, da se hvalim, kakor v križu Gospoda našega Jezusa Kristusa, v katerem je meni svet križan in jaz svetú«.

Ni pa torej čuda, da isti Gospod hvali tudi svojega apostola ter na-nj kaže tako, da ga človek ne more prezreti, — s čudeži in »čudeže je delal«, poroča sv. Lukež (Dejanje apost. 19, 11), »Bog po rokah Pavlovih...« O teh govori v naši knjigi § 17 iz večine po besedah apostola, kakor jih človek nahaja v raznih listih njegovih. Ali apostola čudeži niso prevzeli, marveč še le potrjevali ga v njegovi ponižnosti (§ 18) in zdržljivosti (§ 19). Te čednosti ste se svetili čuda lepo v življenji Pavla in daj Bog, da se svetite tudi v našem, izlasti še v življenji duhovnika! Opisujete pa se v naši knjigi jako ljubo in jaz upam, da ne zastonj.

Ali naše prizadevanje je prazno, če si ne prosimo moči od zgoraj — v molitvi. Sv. Pavel nam je tudi v tem vzgled (§ 20); molil je sam in veliko, ali tudi nas opominja, naj molimo: »V molitvi bodite vstrajni in čujte v njej v zahvaljevanji« (Col. 4, 2)! V § 21 se nam razkriva srce sv. Pavla polno ljubezni do sv. vere in posebej (§ 22) do svojih rojakov — naroda izraelskega. Ali kako? Visoki pisatelj odgovorijo, da je ta ljubezen pri sv. Pavlu imela korenino »v ljubezni do Jezusa Kri-

stusa, za katerega je hotel sv. Pavel ves svoj ljubljeni narod pridobiti. In ta je edina prava ljubezen, iz katere izvirajo tudi druge državljanske čednosti, poganjajo tudi druge domovinske kreposti«. Na tej podlagi se razvije lahko in pravo rodoljubje in če te podlage nima, je prazno — cvet brez sadú. Če hoče, sme še človek reči kaj več o njem, pa le ne hvale! Le-to poglavje je prav za naše razmere in kaj umestno ter upam, da ne ostane brez uspeha pri bralcih, katerim velja resnica več, kakor koristi lastne osebe. Priporoča se torej vsem rodoljubom v resno preišljevanje.

§ 23 nas seznanja z učenci in učenkami sv. Pavla; tacih je imel žive dni precejšnje število iz vseh stanov, ali jaz želim, da jih dobi tudi naše dni obilo in po vzgledih, katere navaja to poglavje, lahko je vsakdo vesel, če more in sme — v njih društvo. Zanima pa v tem poglavji bralca, poleg velicij drugih, posebno se to to, kar bere o sv. Tekli, »najsvetejšem biseru v kroni Pavla učitelja«. Stolna cerkev v Milanu nosi nje ime — cerkev, ki je biser krščanskih staveb.

Kak je neki bil sv. Pavel po svojem vunanjem delu, torej po svojem telesu? O tem se poučimo iz § 24. Sv. Pavel je bil »more biti gledé na telo slaboten, toda po duhu in po srci svojem je bil velikan, da ga ni jednakega pod solncem božjim«. Taka je bila po priliki sv. Pavla vunanja postava, taka njegova notranja veljava! V § 25 se sklene razprava o sv. Pavlu — razprava velevažna sama na sebi, zavoljo osebe, katero nam stavlja pred oči; velevažna zavoljo jezika, v katerem jo imamo: v slovenskem našem jeziku še njej nimamo enake; velevažna zavoljo pisca — našega milostljivega knezoškofa. Kakor so nam od Boga poslani za višjega pastirja, tako se nam kažejo v tej knjigi za uzor delovanja tudi v knjigi. Morebiti od mene ni prav, vendar pa si upam reči, da tudi iz te knjige našega ljubljenege vladike veje naše staro geslo: vse za vero, dom, cesarja!

Če še naj rečem kaj o besedi te knjige, menim, da večim bralcem ne bode treba velicij besedij, kajti ona je, kakor na leci, tudi v tej knjigi goreča, polna, navdušena in naj rečem na kratko, apostolska. Dokazovanje je prepričevalno in ne manjka mu prijetne spremembe ter se opira po večih kratih tudi na posvetne vede. Tiskarni, če izvzamem nekatere malenkosti, ni kaj oporeči ter je pri tem svojem delu vredna pohvale. Bralcev pa vem, da za to knjigo ne bode malo, želim še samo, da jej bode tudi srečnih posnemovalcev.

V Mariboru na dan sv. Pavla 1893.

Dr. Mlakar.

Gospodarske stvari.

Detelja in nje raba.

(Konec.)

Povspešuje se ta zmes posebno s tem, da se pridene malo žita, celo zrnje ali pa zdrobljeno. Najpripravniši je za to stvar oves, ker ima izmed vseh žitnih vrst največji in odločilni upliv na mleko. Ako polagaš divjo ali zajčjo deteljo, moraš več slame primešati, kakor če imaš pravo ali nemško deteljo. Ako pa je detelja že stara in ima zato le malo dušičnatih tvarin v sebi, mora se kaka druga klaja primešati, da ne trpi mleko škode. Najboljše pa še je, da se ne čaka, da bi bila detelja prestara.

Kar se suhih hranil tiče, ki so v zeleni detelji, morajo se ta s tem poravnati in škoda, ki bi imela slediti, s tem odvrniti, da se detelja mokra zmeša z veliko množino slame, zdrave klaje ali otrobov in da pri-